

פסיכיאטריה משפטית

שירותי בריאות הנפש במשרד הבריאות פועלים לקידום יישום החוקים המגדירים את זכויות הפרט בכל הנוגע לאשפוז וטיפול פסיכיאטרי במדינת ישראל. החוק לטיפול בחולי נפש התשנ"א (1991) עוסק בין היתר בתנאים לאשפוז, בדיקה וטיפול פסיכיאטרי כפוי של מטופלים בהליכים אזרחיים ופליליים*. חוק הנוער (טיפול והשגחה) תש"כ (1960) משלים חלק מההוראות בנושא זה לגבי קטינים. חוק שיקום נכי נפש בקהילה התש"ס (2000) שוקד על שיקומם ושילובם של נכי נפש בקהילה, כדי לאפשר להם להשיג את המידה המרבית של עצמאות תפקודית ואיכות חיים, תוך שמירה על כבודם ברוח חוק יסוד כבוד האדם וחירותו התשנ"ב (1992). חוק זכויות החולה, התשנ"ו (1996) מגדיר את זכויות האדם והמבקש טיפול רפואי בנושאים כגון הסכמה מדעת לטיפול, שמירת סודיות וצנעת הפרט.

ראה הגדרות בהקדמה לפרק "אשפוז פסיכיאטרי", עמ' 22

* בהתאם לחוק, טיפול או אשפוז כפויים יכולים להתבצע **בהוראת הפסיכיאטר המחוזי או ע"פ צו בית המשפט.**

החוק קובע שהפסיכיאטר המחוזי רשאי להוציא **הוראה לבדיקה פסיכיאטרית כפויה דחופה** אם התמלאו התנאים הבאים:

- (1) האדם חולה וכתוצאה ממחלתו פגום במידה ניכרת כושר שיפוטו או כושרו לביקורת המציאות;
 - (2) הוא עלול לסכן את עצמו או את זולתו סיכון פיזי מיידי;
 - (3) הוא סרב להיבדק בידי פסיכיאטר.
- במידה ושוכנע הפסיכיאטר המחוזי כי התנאים 1 ו-2 מתקיימים וקיים קשר סיבתי בניהם, רשאי הוא לתת **הוראת אשפוז כפוי דחוף.**

בנוסף, רשאי הפסיכיאטר המחוזי להוציא **הוראה לבדיקה פסיכיאטרית כפויה לא דחופה** אם התקיימו התנאים הבאים:

- (1) הוא חולה וכתוצאה ממחלתו פגום במידה ניכרת כושר שיפוטו או כושרו לביקורת המציאות.
 - (2) נתקיים בו אחד מהתנאים הבאים:
 - (א) הוא עלול לסכן את עצמו או את זולתו סיכון פיזי שאינו מיידי;
 - (ב) יכולתו לדאוג לצרכיו הבסיסיים פגומה בצורה ניכרת;
 - (ג) הוא גורם סבל נפשי חמור לזולתו, באופן הפוגע בקיום אורח החיים התקין שלו;
 - (ד) הוא פוגע פגיעה חמורה ברכוש;
 - (3) הוא סרב להיבדק בידי פסיכיאטר.
- בהתקיים התנאים 1 ו-2 וקיים קשר סיבתי בינם, רשאי הפסיכיאטר המחוזי להוציא **הוראות אשפוז כפוי לא דחוף.**

צו בית המשפט לאשפוז כפוי יכול להינתן בין היתר כאשר הועמד הנאשם לדין פלילי ובית המשפט סבור כי הנאשם לא מסוגל לעמוד לדין מחמת היותו חולה בנפשו או העבירה הפלילית בוצעה כתוצאה ישירה מאותה מחלה. **צו הסתכלות** יכול להינתן ע"י בית המשפט לשם עריכת בדיקה והסתכלות בנאשם החשוד לכאורה בביצוע עבירה פלילית תוך כדי חשד להיותו של האדם חולה נפש וכתוצאה ישירה מאותה מחלה.

Admissions to inpatient care by legal status

1998-2007

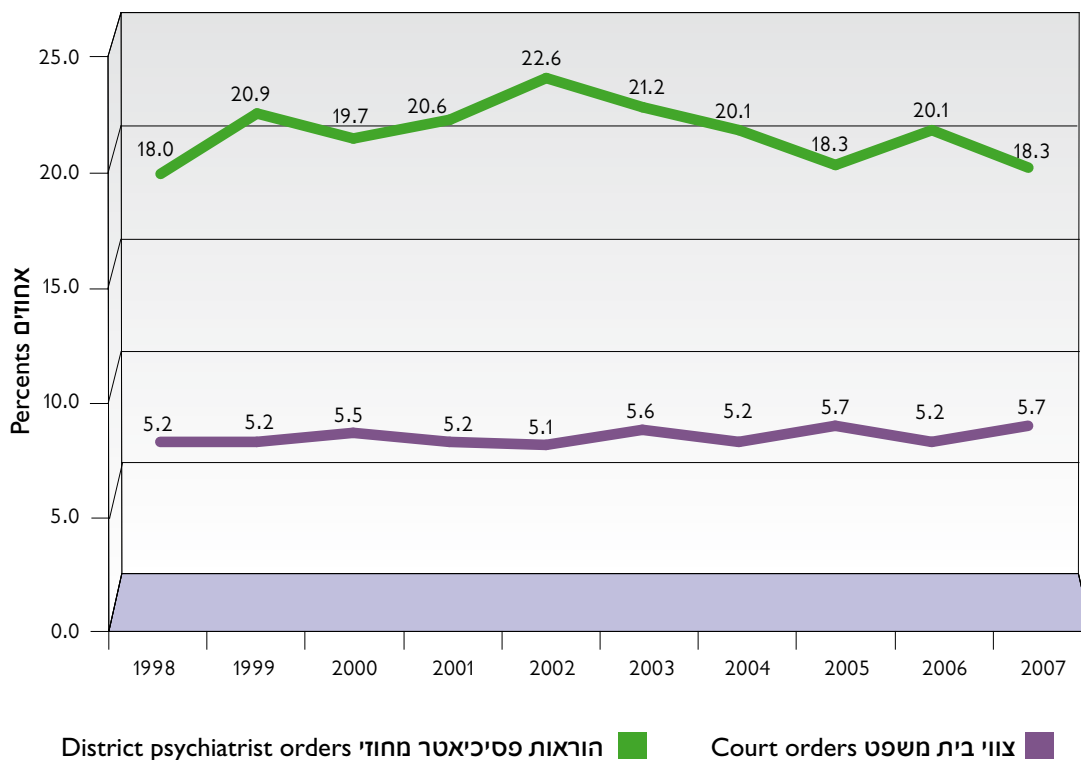
קבלות לאשפוז מלא לפי סטטוס חוקי

Absolute numbers and percents

מספרים מוחלטים ואחוזים

Compulsory admissions		קבלות לאשפוז כפוי		קבלות לאשפוז בהסכמה		סה"כ קבלות		שנה Year
צווי בית משפט Court orders		הוראות פסיכיאטר מחוזי District psychiatrist orders		Voluntary admissions		Total admissions		
אחוזים Percents	מס' מוחלטים Abs.num	אחוזים Percents	מס' מוחלטים Abs.num	אחוזים Percents	מס' מוחלטים Abs.num	אחוזים Percents	מס' מוחלטים Abs.num	
5.2	896	18.0	3,090	76.8	13,217	100.0	17,203	1998
5.2	913	20.9	3,691	73.9	13,031	100.0	17,635	1999
5.5	998	19.7	3,590	74.8	13,584	100.0	18,172	2000
5.2	921	20.6	3,689	74.2	13,259	100.0	17,869	2001
5.1	929	22.6	4,128	72.3	13,209	100.0	18,266	2002
5.6	1,058	21.2	4,037	73.2	13,903	100.0	18,998	2003
5.2	1,042	20.1	3,992	74.7	14,828	100.0	19,862	2004
5.7	1,271	18.3	4,063	75.9	16,836	100.0	22,170	2005
5.2	1,345	20.1	4,084	74.7	15,562	100.0	20,991	2006
5.7	1,505	18.3	4,270	72.6	15,299	100.0	21,074	2007

אחוז קבלות לאשפוז כפוי מסה"כ הקבלות לאשפוז מלא
Compulsory admissions as a percent of all inpatient admissions

Refferrals to
compulsory ambulatory treatment
by legal status

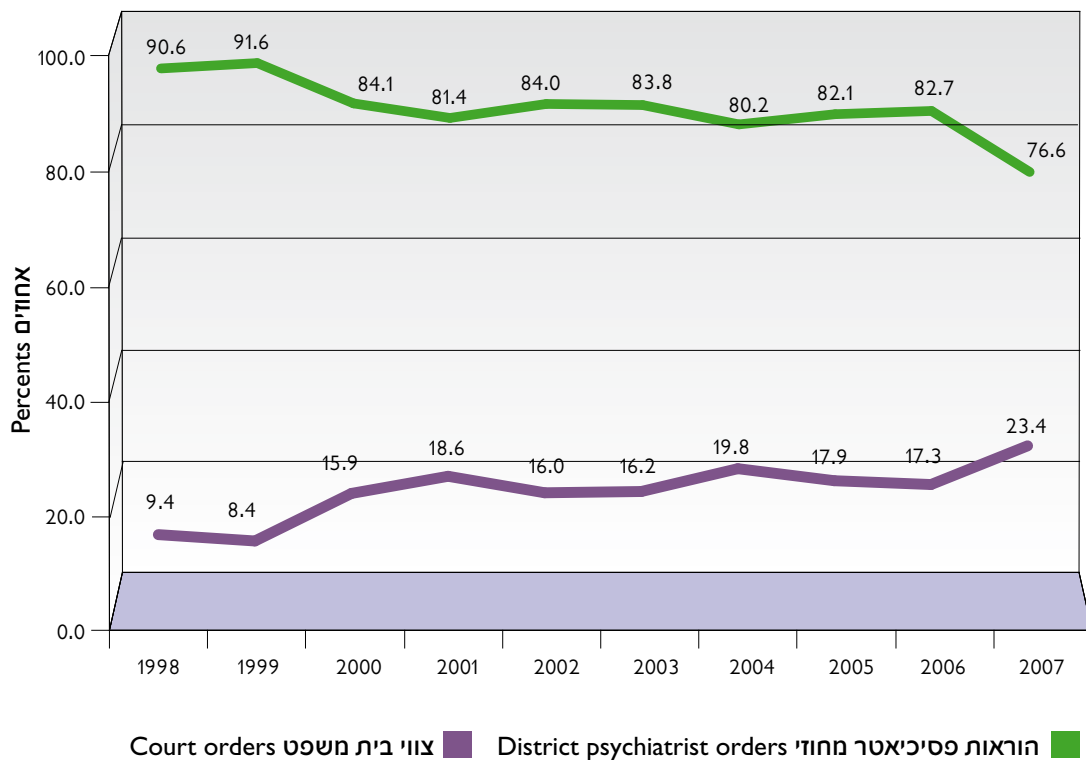
1998-2007

פניות
לטיפול מרפאתי כפוי
לפי סטטוס חוקי

Absolute numbers and percent

מספרים מוחלטים ואחוזים

צווי בית משפט Court orders		הוראות פסיכיאטר מחוזי District psychiatrist orders		סה"כ פניות כפויות Total refferrals		שנה Year
אחוזים Percents	מס' מוחלטים Abs. num	אחוזים Percents	מס' מוחלטים Abs. num	אחוזים Percents	מס' מוחלטים Abs. num	
9.4	39	90.6	377	100.0	416	1998
8.4	43	91.6	468	100.0	511	1999
15.9	78	84.1	414	100.0	492	2000
18.6	104	81.4	456	100.0	560	2001
16.0	90	84.0	474	100.0	564	2002
16.2	96	83.8	495	100.0	591	2003
19.8	122	80.2	494	100.0	616	2004
17.9	108	82.1	494	100.0	602	2005
17.3	103	82.7	493	100.0	596	2006
23.4	101	76.6	330	100.0	431	2007

First inpatient admissions
and readmissions
by legal status

2007

קבלות ראשונות וחוזרות
לאשפוז מלא
לפי סטטוס חוקי

Absolute numbers and percents

מספרים מוחלטים ואחוזים

Legal status	קבלות חוזרות Readmissions		קבלות ראשונות First admissions		סה"כ קבלות Total admissions		סטטוס חוקי
	אחוזים Percents	מס' מוחלטים Abs. num	אחוזים Percents	מס' מוחלטים Abs. num	אחוזים Percents	מס' מוחלטים Abs. num	
Total	100.0	16,752	100.0	4,322	100.0	21,074	סה"כ
Voluntary hospitalization	74.2	12,431	66.4	2,868	72.6	15,299	אשפוז בהסכמה
Compulsory hospitalization	25.8	4,321	33.6	1,454	27.4	5,775	אשפוז כפוי
By order of district psychiatrist	18.7	3,126	23.7	1,025	19.7	4,151	הוראת אשפוז של פסיכיאטר מחוזי
By order of medical director	0.4	72	1.1	47	0.6	119	הוראת אשפוז דחוף של מנהל
By court observation order	4.6	766	7.9	342	5.3	1,108	צו הסתכלות של בית משפט
By court hospitalization order	2.1	357	0.9	40	1.9	397	צו אשפוז של בית משפט

Admissions to inpatient care
by diagnosis and legal status

2007

קבלות לאשפוז מלא
לפי אבחנה וסטטוס חוקי

Absolute numbers and percents

מספרים מוחלטים ואחוזים

Diagnosis	Compulsory admissions קבלות כפויות				סה"כ קבלות כפויות	קבלות בהסכמה	סה"כ קבלות	אבחנה
	הוראות אשפוז דחוף של מנהל ב"ח Medical director orders	צווי אשפוז של בית משפט Court hospitalization orders	צווי הסתכלות של בית משפט Court observation orders	הוראות של פסיכיאטר מחוזי District psychiatrist orders				
<i>Absolute numbers</i>					<i>מספרים מוחלטים</i>			
Total	119	397	1,108	4,151	5,775	15,299	21,074	סה"כ
<i>Percents</i>					<i>אחוזים</i>			
Total	0.6	1.9	5.3	19.7	27.4	72.6	100.0	סה"כ
Schizophrenia and delusional disorders	0.3	2.0	1.7	23.7	27.8	72.2	100.0	סכיזופרניה והפרעות דלוזיובליות
Acute psychotic disorders	1.0	1.4	1.2	45.1	48.7	51.3	100.0	הפרעות פסיכוטיות חריפות
Affective disorders	0.4	0.8	0.7	13.0	14.9	85.1	100.0	הפרעות אפקטיביות
Organic disorders	0.9	1.0	0.9	17.9	20.7	79.3	100.0	הפרעות אורגניות
Neurotic disorders	0.6	0.4	0.3	2.5	3.8	96.2	100.0	הפרעות ניאורוטיות
Personality disorders	0.1	1.7	2.6	4.9	9.3	90.7	100.0	הפרעות אישיות
Childhood disorders	9.7	7.0	1.3	6.0	24.1	75.9	100.0	הפרעות גיל הילדות
Drugs and alcohol use	0.2	2.9	2.6	15.2	20.9	79.1	100.0	שימוש בסמים ואלכוהול
Mental retardation	0.9	2.1	1.3	11.9	16.2	83.8	100.0	פיגור שכלי
Z-codes	0.5	3.6	53.4	7.0	64.6	35.4	100.0	גורמי פניה אחרים

Inpatients

by age, gender and legal status

מאושפדים באשפוז חלא

לפי גיל, מין ומצבם חוקי

31.12.2007

Absolute numbers and percents

מספרים מוחלטים ואחוזים

Age	Compulsory				Voluntary				סה"כ Total					
	נקבות Females		זכרים Males		נקבות Females		זכרים Males		נקבות Females		זכרים Males		סה"כ Total	
	אחוזים	מס' מוחלטים	אחוזים	מס' מוחלטים	אחוזים	מס' מוחלטים	אחוזים	מס' מוחלטים	אחוזים	מס' מוחלטים	אחוזים	מס' מוחלטים	אחוזים	מס' מוחלטים
Percents	Abs.num	Percents	Abs.num	Percents	Abs.num	Percents	Abs.num	Percents	Abs.num	Percents	Abs.num	Percents	Abs.num	
Total	23.4	216	76.6	707	38.2	1,002	61.8	1,622	100.0	2,624	100.0	2,624	100.0	2,624
Up to 17	51.7	15	48.3	14	33.1	45	66.9	91	100.0	136	100.0	136	100.0	136
18-24	19.7	23	80.3	94	36.2	96	63.8	169	100.0	265	100.0	265	100.0	265
25-44	17.9	78	82.1	358	34.4	324	65.6	619	100.0	943	100.0	943	100.0	943
45-64	25.6	70	74.4	203	38.6	398	61.4	632	100.0	1,030	100.0	1,030	100.0	1,030
65+	44.1	30	55.9	38	55.6	139	44.4	111	100.0	250	100.0	250	100.0	250

